

MACHON AYALON

Pošta českých skautů je nepřehlédnutelným momentem v dějinách českého skautingu a každý, kdo jenom trochu zná historii našeho hnutí, určitě ví o úloze, jakou sehráli skauti při vzniku Československa v roce 1918. Před několika lety byla dokonce tomuto fenoménu věnována výstava „Pošli to dál“ připravená Skautským institutem v Poštovním muzeu v Praze; pro prozatímní vedení státu konali skauti na Svojsíkův příkaz kurýrní službu, což byl poměrně zásadní příspěvek ke vzniku státu. Skautské známky pak byly vůbec prvními známkami nově vzniklé republiky a také prvními skautskými známkami na světě.

*Slibový odznak skautů Izraele
(Záběr z filmu „Od skautského oddílu Alef po kibuc Ma'agan Michael“)*

Podobnou roli, ale za mnohem dramatičtějších okolností, než tomu bylo u nás, sehráli skauti v nově se formujícím Izraeli o třicet let později. Izraelci si výročí založení své země připomínají každoročně v květnu a ti informovanější příběh skautského oddílu Alef znají.

Josef Avidar přišel do Palestiny z Ruska a stal se členem polovojskové organizace Hagana, která v dobách britského mandátu suplovala neexistující armádu. V jednotkách Hagany brzy vynikl a stal se na sklonku dvacátých let velitelem židovských sil v jeruzalémském Starém Městě. Přišel o ruku, když mu během výcviku vybuchl v dlaní špatně vyrobený granát: Hagana prostě neměla ani kvalitní zbraně, ani kvalitní municí. Obojí bylo těžké získat – Britové hrozili buď vězením nebo rovnou trestem smrti, a tak Avidar přišel na myšlenku vybudovat továrnu na municí přímo v Izraeli. Nápad to byl geniální, proveditelnost obtížná, ale historie Židů odjakživa spočívala v odhodlanosti a Avidar byl připraven realizovat svůj plán v podstatě ihned. Neměl na vybranou. Britský mandát v Palestině měl skončit a bylo jasné, že jakmile správní orgány i britská armáda opustí zemi, vtrhnou sem Arabové.

*Vstup do muzea Machon Ayalon
(fotoarchiv autorky)*

Místo, které Avidar spolu s dalšími představiteli Hagany vybral, se nacházelo na kopci u města Rehovot (v letech 1932–1948 sloužilo jako dočasné útočiště pro budoucí kibucníky, kteří pak odcházeli do svých trvalých působišť), poblíž železniční stanice plné britských vojáků – prostě takové místo, kde by muniční továrnu nikdo nehledal. Pojmenoval ji Machon Ayalon – Ajalonský institut. V hloubce devíti metrů nechal vyhloubit prostory, vybudovat montážní halu a instalovat stroje zakoupené v Evropě a propašované do Izraele. Aby kamufláž byla dokonalá, stály v okolí různé budovy a přímo nad halou pekárna a také prádelna, která vyráběla ukázkový hluk. Celá tato přísně tajná operace, tj. výstavba včetně instalace strojů prováděná přímo před zraky Britů, kteří celý areál důsledně kontrolovali, jako ostatně všechno v mandátní Palestině, zabrala pouhých dvaadvacet dní. Zbývalo sehnat výkonnou sílu.

*Jedna z příštích pracovníc v podzemní továrně, Jehudit Ayalon, s kamarádem
(Záběr z filmu „Od skautského oddílu Alef po kibuc Ma´agan Michael“)*

Když Avidar pátral po případných zájemcích o tento problematický džob, narazil na skupinu skautů, kteří se chtěli usadit v okolí města Rehovot a vybudovat kibuc. Seznámil je se svým záměrem a tito mladí lidé na jeho nabídku bez výjimky přistoupili. Věděli z vlastní zkušenosti, že dějiny se nestaly obecným zdrojem poučení. Většina z nich přišla ve třicátých letech do Palestiny z Rakouska a Německa, a nesla si sebou zkušenost nežádoucího elementu ve vlastní zemi, kde se stali cílem rostoucí protižidovské perzekuce. Ta s nástupem Hitlera vygradovala. Byli mezi nimi ale i uprchlíci z pobaltských zemí, jiní přišli z Iráku, prostě taková mezinárodní židovská směska. A všichni se hlásili ke skautskému hnutí.

*Další ze skautek, Ya'el Amir, tentokrát ve vojenské uniformě
(Záběr z filmu „Od skautského oddílu Alef po kibuc Ma´agan Michael“)*

Patřili k těm, kteří si emigrací do Palestiny zachránili život. Členové oddílu Alef se tedy díky tomu, čím prošli, v dobrém slova smyslu nezastavili před ničím, před žádnou komplikací či překážkou, před žádným problémem, protože věděli, že jejich činnost přispívá dobré věci.

Třicetimetrová podzemní hala, ve které se pracovalo, byla přikryta silným betonovým stropem a měla dva kamuflované východy. Aby vzhled mladých lidí nevzbuzoval u Angličanů podezření, nainstalovala Hagana do podzemních prostor horská slunce – nebyli pochopitelně opálení tak, jako kolegové pracující na povrchu, což by určitě vyvolalo nežádoucí pozornost. Zákazníků prádelny bylo dost, využívali ji i Britové a práce bylo tolik, že mohla nepřetržitě pracovat dvacet čtyři hodin denně. Poskytovala tak muniční továrně dokonalé krytí, hluk „přikryl“ veškeré zvuky z podzemí. Aby skauti eliminovali množství návštěvníků, rozšířili šeptandu, že v kibucu řádí nakažlivé nemoci a každému, kdo se ptal, tvrdili, že v osadě se rozmohla epidemie kulhavky a slintavky.

*Pozor, epidemie! Vydezinfikuj si obuv!
(fotoarchiv autorky)*

Na tajnou výrobu nábojů Britové nikdy nepřišli. Dokonce ani tehdy ne, když v bezprostřední blízkosti pod kopcem explodovala na místním nádraží nálož položená členy Lechi, další polovojeenské skupiny působící v Izraeli v době britského mandátu. Po výbuchu skauti práci okamžitě přerušili a vyběhli k poškozenému vlaku, aby nabídli pomoc, léky a vodu těm, kteří to potřebovali. Zahynulo tehdy osmadvacet britských vojáků a další desítky byly raněny. Bezprostřední nebezpečí tak bylo zažehnáno, protože Brity vůbec nenapadlo, že útočníky by mohli být obyvatelé kibucu, kteří jim v kritické situaci tak nezištně pomohli; štára v osadě na kopci se nekonala.

Část vybavení podzemní továrny (fotoarchiv autorky)

Během téměř tříleté existence továrny zde bylo vyrobeno dva a čtvrt miliónu nábojů devítimilimetrové ráže; produkce činila zhruba čtyřicet tisíc kulek denně. Náboje zde vyrobené byly snadno identifikovatelné: byla na nich vyryta dvě hebrejská písmena alef – jedno symbolizovalo Erec Israel, tedy Zemi izraelskou, a druhé Ayalon. Po skončení své mise odešla skupina na místo poblíž města Hadera vybrané Palestinským židovským kolonizačním sdružením a vybudovala zde kibuc Ma'agan Michael.

Ajalonský institut jsem navštívila v roce, kdy Stát Izrael slavil sedmdesát let své existence. Přijala jsem tehdy pozvání přítelkyně Yael Diamant, která při každé mojí návštěvě připravuje historickou „ochutnávku“, zaměřenou na nějaký úsek dějin této skvělé země. Spolu s ní, jejími dětmi a dalšími návštěvníky jsem si vyslechla odborný výklad, prozkoumala stroje a prohlédla si podzemní prostory včetně cvičné střelnice, kde si skauti ověřovali funkčnost vyráběné munice.

*Kamarádka Hadar Diamant na prohlídce muzea
(fotoarchiv autorky)*

Můj izraelský známý Petr Bachrach, původně Ostravák, říká, že na rozdíl od křesťanů Židé na svého Mesiáše stále čekají. Petr ale tvrdí, že židovský Mesiáš možná přišel už v osmačtyřicátém roce, kdy vznikl Stát Izrael. Já dodávám, že Mesiáš měl možná podobu i těchto skautů, kteří neváhali a pro dobrou věc nasazovali vlastní životy. Jejich nezpochybnitelná odvaha a jejich chování ostře kontrastuje s tím, jak se dnes prezentuje část českých skautů – viz nejmenovaný oddíl „zaštitěný“ transparentem s nápisem „Hranice je jen čára na mapě“. Nevím, co by na takový nesmysl prohlásil první československý prezident T. G. Masaryk, který říkával, že o hranice se nejedná, o hranice se střílí. Ostatně soudím, že se milému Pánubohu, když vyráběl tyhle skauty, pokazila matrice... Je totiž dobré vědět minimálně to, že hranice existují, ba dokonce je i dobré vědět, kudy vedou. Byla bych nerada, kdyby se u nás skauting propadl do bažiny progresivismu tak, jak to vidíme leckde jinde v zemích západní Evropy.

Těm, kteří vládnou hebrejštinou, doporučuji zhlédnout film „Od skautského oddílu Alef po kibuc Ma'agan Michael“ zde:

[מקבוצת הצופים א' למעגן מיכאל - YouTube](#)

nebo „Machon Ayalon – cesta do minulosti. Členové Ma'agan Michale vyprávějí“ zde:

[מכון אילון מסע אל העבר - חברי מעגן מיכאל מספרים - YouTube](#)

Za pomoc s překlady z hebrejštiny děkuji Jiřímu Pokornému.